

**Antoninus Diana Panormitanus, Clericus Regularis, Doctor
Celeberrimus, Coram S. D. N. Alexandro VII. Episcoporum
Examinator, & Sancti Officij Regni Siciliæ Consultor,
Coordinatus, Seu Omnes ...**

Diana, Antonino

Lugduni, M. DC. LXXX.

43. Decisio Sacrae Rotae Romanae coram R. P. D. Dunozeto Decano, in
causa Toletana Pensionis. Lunae 15. Ianuarii 1646.
-

[urn:nbn:de:hbz:466:1-76432](#)

DECISIO XLIII.

Sacrae Rot. coram R.D. Dunozet Decano.

In Causa Tolerana Pensionis.

Luna 15. Ianuarij 1646.

2. Huius verò relevantia probationis ostenditur ex quo cessante gradu Doctoratus cessat fundamentum prælationis in decisionibus pondeatum ad fauorem Petri, cum etiam ex facto collatum alterum quod est Sacerdos antiquior; & hos articulos eo facilis admittendo esse Domini censuerunt, quis sumus veritatis huius futurae probationis exhibetur ex libris compilatis in Vniuersitate Salamanca, in quibus non legitur nomen Petri descriptum, prout ex dispositione statuti plures adnotari consueuisse studentium nomen, antequam laurea decorentur ex illius exhibitione docet, cuius obseruant probati intendunt ex testibus in Curia examinandi, ex hac enim obseruantia resultat probatio negativa, quod Petrus in eodem libro non sit descriptus, nec gradu Doctoratus fuerit insignitus, vt notat Baldus in l.2. C. de err. adu. num. 5. in fin. Ruin, conf. 35. num. 19. l.2. Rota coram Cassad. decis. 5. numer. 5. super regul. & coram Achil. decis. 9. super reg. de trien. n.4. & coram Gregor. XV. dec. 189. n.5. præteritum cum in eisdem articulis aliteratur unicum esse librum pro descriptione studentium destinatum, & ab unica tantum persona retentum, quæ Secretarij munere fungitur; qui sane articulicūm non nisi ex testium depositione valeant iustificari, admitti debent, etiam si aliorum probatio resultaret ex scripturis, vt firmavit Rota dec. 17. de test. in antiqu. & coram Caualer. dec. 271. numer. 5.

3. Hinc cessa obiectio, quod articuli videantur concepi ad euertenda decisionem fundamenta, & propterea reiecti debeant, vt alias reiecit Rota in Mediol. con. 9. Maij 1597. coram clar. mem. Card. Pamphilio, & in Bononian. dismembrationis 11. Decembris 1634. coram R. P. Demeo Gbistrio: illi enim etiam admitti solent dum sumus veritatis exhibetur, vt censuit Rota coram Greg. decis. 414. n.4. & in Cracouien. Iuris legendi 3. Decembris 1629. coram R. P. D. meo Gbistrio inter impress. pari. 5. decis. 25. num. 28.

4. Tollitur etiam altera obiectio, quod materia super qua peritum testium examen, ut continens probationem falsitatis; dicatur obiectiva, super qua remissoria non conceditur, iuxta dec. Verall. 6c. num. 2. & 63. num. 3. pari. 3. & 50. num. 4. pari. 2. recent. Quia dum datur fimus, denegari non debet articulorum admisso, etiam materia obiectiva, si obiecta deducantur excipiendo, & sint de iure dantis, vt notat Vestr. in prax. lib. 6. cap. ultim. num. 1. in fin. post Felinum in cap. cum causam. n. 23. de testib. Menoch. de recuperem. 15. v. 361. Rota coram Put. dec. 219. n. 3. lib. 1. & coram Buratt. decis. 28. n. 7.

5. Non obstar sententiam Petri transitum fecisse in iudicatum, quod siue sicut librum imponit, illa articulorum admissionem impedit. Iaf. in l. farer furioso. numer. 22. ff. de his qui sunt sui vel alior. iur. Rota coram Verall. dec. 1. num. 1. pari. 3. & coram Greg. dec. 211. num. 2. quia limitatur prædicta conclusio pendente causa restitutio in integrum, vt dixit Rota coram Verallo dec. 67. nom. 1. pari. 3. & coram Buratt dec. 555. num. 5. & coram Canal. dec. 425. num. 3. & in Iannen. pecuniaria 27. Jun. & 28. Decemb. 1642. coram Renverdis. D. meo Decano etiam si lapsum fuerit quadriennium, quod ex stylo Curie ad hunc effectum non attenditur, vt firmavit Rota coram Buratt. decis. 452. num. 7. & 604. num. 17. & in Adrien. Iurisdictionis 27. Ianij 1621. coram bon. mem. Pironiano, & in Romana fidei omnis de Caecania 22. Aprilis 1635. coram bon. mem. Coccino.

Et ita vtraque, &c.

5.1. A Gentili D. Abbatii Ioanni Antonio Cofta, pro solutione pensionis securorum 200. referuate vsque sub Kalend. April. 1626. super Achidiaca natum Toleti per Eminentissimum D. Cardinalen Borgiam tunc posse, contra D. Paulum Iordanum, vi scicu. forem, qui accesserat huic reservationi, cum opponeretur de dicta pensionis extinctione per obtum Didici de Cardenas, sub cuius nomine apparebat facta reservatio; sed tamen allegabatur à Domino Abate mudantiammodum nomen illum præstite, commodum vero & utilitatem spectare ad ipsum Dominum Abbottem, sicut idem Cardenas tanquam Hispanus vulgariter nuncupatus *Teka dferro* habebat etiam alias pensiones super sui capite, reservatas ad communem & utilitatem Italorum, ita vt inde invenire ipse dictus Abbas fabrogatione quam fecit sancte memorie Vrbani VIII. Ioannis Gonzales Lagunes pariter Hispani, transrendo in istum omnes pensiones, quæ aderant auctoritate Apostolica reservatas super capite digni Cardenas. Contigit dubitari, an penitus sit reservata ad communem & utilitatem ipsius Domini Abbottis, & D. Paulus Iordanus pro ea teneatur. Quo dubio proposito DD. utrumque illius caput affirmatiue resoluunt.

2. Etenim respectu utilitatis & commoditatis a Domino Abate animaduertebat nouum non esse, vt reservationes pensionum concipiuntur in person Filippi, & nihilominus commoditas spectet ad Italum, prout fieri consueuisse referunt Gatz. de Benef. lib. 1. q. 3. n. 90. & seqq. Catop. quæst. mor. 1. om. 2. tral. 13. dif. 1. part. 15. §. 10. num. 2. Rot. divers. dec. 400. n. 2. p. 1. in Nolana pensione 10. Ianuarij 1610. impress. penes Marches. de commiss. p. 1. pag. 622. n. 8. coram Buratt. dec. 835. n. 6. & coram Renverdis. D. Durano dec. 183. n. 8. super quod vbi directa probatio nequeat haberi, nec dubitatur sufficiere presumptiones, & coniecturas. Loter. d. q. 36. n. 101. Caput. dec. 200. n. 6. p. 1. Rot. ibi dec. 401. num. 2. p. 1. coram Card. Seraph. dec. 1088. n. 1. & dec. 1108. num. 1. & coram Buratt. dec. 724. n. 3. & dec. 791. n. 2.

3. Ita verò Papam voluisse in praesenti relemente ad communem & utilitatem Domini Abbatis, ipsum Papam ac partes hoc ita etiam intellexisse appetere, librando non minus contextum totius supplicationis, quam fecriam desuper gestorum die Signatura illius, vel ante, ac demum postea, supplicationem enim ipsa continebat insimil cum reservatione pensionis cui Eminentissimi Cardinalis Borgia consensit, etiam resignationem Domini Abbatis Coftæ de Canoniciatu in Ecclesia Collegiata Beate Virginis Mariae in Via Lata Vrbis ad favorem D. Iordanii familiaris eiusdem. Eminentissimi Cardinalis, ac facultatem pro reservatorio pensionis transferendi, & respectu Eminentissimi Cardinalis Tinularis one re illam soluendi, etiam mandatam, sicut detegit contemplationem habitam à Papa di cte utilitatis & communitatis, sive dum, aliquin frustratoria fuisset mentio resignationis factæ à Domino Abate Cofta, vt bene ad rem ponderat Cardin. Seraph. decis. 103. numer. 3. sive potissimum, quia similes facultates non confinebunt in serlii literis reservationum continentium indifference pensionari nominationem, cum illius modo, sed bene quando unus nominatus, ac alter debet habere communem, vt in hisce pensionibus Hispanis.

in dec. 261 n. 4, dec. 521 num. 3, & dec. 19 num. 6, part. 1.
recent.

7. Et ex his de licentia Papæ Domini non dubitamus, sive resulter ipsa, vt dictum est, ex illa actuum correspiciuntate resignationis, & refectionis, quasi hoc ob oculos ponat, supplicantes nihil aliud intendisse, quam ex quadam veluti permutatione pensionem succedere loco Canonicas, ad reparandum cum mensura iustitiae incommode, quod ob dimissione propria utilitatis ad inicium subibatur, sive ex incerta in eademmet serie refectionis pensionis ipsa facultate eam transferendi, quando nunquam alias in codem contineat refectionis solita a Papa respectu, aliarum pensionum concedi, derogat id agi, vt in illis confidentialibus pensionibus obiectum possibiliter extinctionis eorumdem, si forte continget præcedere Hispanum, qui nomen accommodavit, indeq; emergat declarativa expressio non debere committitari durationem pensionis ad vitam nominati refectionari, sed hoc etiam extincto, adhuc curari vt superest existat pensio, ne pereat commoditas illius cui verba gratia refectione pensionis dirigeatur, sive ex decreto contento in supplicatione absolutionaria Hispani, & Translatarij a restituitione terminorum exactiorum pensionis, in omniem casum repetitionis, a Titulari, quod propriæ & præcisæ cotuuenit naturæ confidentialis pensionis, cum tali casu sati sit emergere scientiam, & posse eam excitari in Papa ex toto tenore supplicationis sibi portet, & ex rebus ac verbis in ea contentis, præcipue simili confidentiali pensioni tantummodo conuenientibus, que bene proinde excludunt præsumptionem ignorantiae ad probacionem scientie inde resultantem, Riminaldus in cons. 234 n. 328, Bero, cons. 1 n. 10 vol. 3, Paris, de confid. 9. 40. n. 10, & seqq. & n. 19, & 31, ac de resignat. lib. 2. 9. 2. n. 67, & seqq. & lib. 10. 9. 2. n. 15, & seqq. Loter, dere benef. lib. 5. q. 36. n. 92. 97. 100, & seq. & lib. 3. q. 9. n. 49. Rot. dec. 271 lib. 2. part. 3. diuers.

8. Et hoc ita percepisse, & voluisse ipsum Papam ex promere supradictum ordinem datum dicto Cardenas à Domino Subdatario, per quem vti organum defertur nobis vox & intentio Papæ, & ex illius scientia de ipsiusme Principis scientia certioramur, Rimini, ian. cons. 640 n. 20, & 29, Loter, dere benef. lib. 2. q. 23. n. 26, & 27, Rot. dec. 387 sub num. 6, vers. unde inferebatur, part. 3, recent.

9. Non obstat, quod hæc pensio non reperiatur descripita in libris Datarie, vbi adnotantur similes pensiones confidentiales, quidquid enim ab iis dumtaxat veritatem habeti posse dixerint Garz, de benef. part. 1. cap. 5. n. 270, Cardin. Seraph. dec. 1088, sub. num. 4 Buratt. dec. 835, num. 9, loquuntur in casu quo ex tenore supplicationis, & subiecta materia veritas non percipiebatur, excludunt quin ex ipsa supplicatione & litteris probatio valeat desumti, cum in litteris & supplicatione plenè probent, Rot. dec. 28 de probat. in aniq. dec. 265. num. 6. p. 7, recent. & in proposito dec. 399. num. 2. p. 1. diuers. Neque incuria officialis, ad quem spectabat munus ita describendi, nocere debet Italo habenti fundam intentionem ex illis probationibus, vt in simili de Notario omittente instrumentum in protocollo, dixit Rota coram Cerd. Causal. dec. 22. n. 11, & coram Buratto dec. 10. n. 6, & 7. Aliud autem simile contrarium de Chirographis officialibus defectu registrationis diluitur, quia in illis adeo particularis constitutio se record. Pij IV. de registrandis. At gratia pensionis perfectionem recipit a sola signatura supplicationis. Caffador. dec. 4. n. 2. de caus. possess. & propriet. Rot. diuers. dec. 418. n. 3. p. 1.

10. Minus refert literas refectionis fuisse expeditas cum solutione compendiæ, quæ non confuererit solui in pensionibus Hispanis confidentialibus; ita enim contigit, quoad referatas in prouisionibus beneficio-

rum,

Y 4°

rum, non in resignationibus ad fauorem nec quidem ratione qualitatis pensionis, sed personarum cum plerisque concedantur familiaribus, & aliis charis Pontifici solitis eximi ab impensa compositionum, ut in decisi. 4. o. n. 10. ver. epist. qui, in fin. p. 1. diuers. Et solutionem compendere potius retorquet pro D. Abbatore, qui illam impendit ad adiuuandum aliunde probatam ipsius contemplationem, elicitur ex adductis in decisi. Burat. 72. 4. n. 3. & 79. 1. n. 2.

11. Nec est considerabilis ratio per Papam deducta in litteris referentioriis vita, & honestatis morum dicti Hispani, vel attento quod ea verificari possit respectu proprietatis repenantis penes Hispanum, in quo propter ea requiritur norum honestas, & character clericalis. Felin, in oper. moral. tom. 3. tract. 42. c. 9. n. 19. Vel etiam quia effectus conceptorum verborum erga Hispanum proprietate seu nomine frumentum, magis dirigatur al Itali contemplatum respectu commodi, iuxta regulam plus valere quod agitur, quam quod si & e concipitur l. 1. & tot. tit. C. plus valer. quod agit, cum aliis quas in specie pensionis retulit, & secuta est. Rota in impress. penes Pacific. de salu. decisi. 119. n. 3.

12. Neque reuelat ab Hispano traditum non fuisse, Dominio Abbati conluetum in pensionibus confidentialibus dari mandatum irrevocabile ad exigendum, de quo in d. deci. Burat. 835. n. 8. Illud enim sapissime consuevit opniti, ut in decisi. Card. Seraph. 1088. sub n. 9. cui in omnem casum, vel alteri defectui, etiam ad esset alicuius momenti, praevalerent solidâ fundamenta comprobata contemplationis commodi & utilitatis pro Domino Abbatore ex supra allegatis.

13. Hinc firmato antecedente contemplationis praedictæ resultat necessaria consequentia, ut Dominus Iordanus vigore sua accessionis, fideiussionis, teneatur foluerre Domino Abbatu Coftæ, cum omnes pensiones reseruatae Hispano de Cardenas, fuerint per sanct. mem. V. banum VIII. translatae habita generali, & in differenti relatione, prout in diversis supplicationibus, seu cedula motus proprii de super signatis contingebatur in personam Ieronimi Gonzales Lagunes, qui adhuc vivit, atque obligationum seu fideiussionum vis in tali casu tendat ad Itali commodum, non ad Hispani utilitatem. Gratianus dist. ep. 131. n. 20. Rot. in impress. penes Pacific. dicta decisi. 129. codem. n. 3.

14. Nec translatione secuta Eminentissimi Cardin. Borgia ad Ecclesiam Hispalen. & deinde ad Toletan. potest dici accessionem D. Jordani exprimere, quia nequit in reservatione pensionis, iuxta quam & iuxta omnia decreta in ea contenta se obligauit idem Dominus Iordanus, cauetur expresse quod obligaciones & accessiones consistant in suo robe, etiam poliquam ipse Eminentiss. Cardin. Archidiaconatus dimisisset, nisi successor fecerit similem obligationem & teneri praecise se, & suos successores & fideiussores velle declarauit idem Eminentissimus Cardinalis, ad formam omnium decretorum referentiorum ipsa pensione durare, etiam quod quacunque auctoritate, & monu proprio Papæ fieret de dicto. Archidiaconatu aliqua prouisio, donec prouisit, se pariter obligarent, & cæteras cautelas hic in Urbe præstarent pro securitate pensionis, ac dimittere intelligatur, qui consensit incompatibili affectioni Paris. de resignat. lib. 1. part. 1. n. 40. vbi ex Mandos. fuer. regul. Cancellar. de infirm. q. 1. 3. n. 8. & 9. Aut quod verbum dimissio est loco generis, & complectitur quemcumque actum, per quem à se quis abdicare ius proprium dicitur. Eoque magis vbi translationi, ut in praesenti successit propter meritum translati, tunc enim effecta intelligitur ex parte eiusdem translati à proprio consensu, & acceptatione Abbas in Cap. ultim. num. 1. de postulat. Prelat. Calder. consil. 1. de translat. Prelat. Loter. de re benefic. lib. 2. q. 28. n. 77. & 79. & fuit dictum in Bonon. beneficio-

rum 29. Maij 1645. coram R. P. Domino meo nichil teneturque ad intercessioꝝ sic ad solutionem Eminentissimi Cardinalis, & ipse D. Jordanus principalis fideiussionis donec integrum factum aliena future obligatio[n]em ab ipso omni præstetur ex Rota coram sanct. mem. Greg. XV. decisi. 241.

15. Sed, & vtlerius etiam obligatio D. Jordani emanavit de soluendo absolute donec perso dataverit, cum specificatione etiam Archidiaconatus huicmodi quo quis modo vacans ad alios territos possit loces transferatur: nam verba quoquis modo adiecta vacationi important irrefragabiliter omnem eiusmodum excogitabilem Gabr. conf. 187. n. 9. 1. Roland. consil. 4. n. 48. 1. Laurent. decisi. Auenionens. 110. n. 1. cum aliis per Modern. Lusitan. dist. 339. n. 1. & sequentia Rot. diuers. decisi. 701. num. 19. part. 1. Ac si in dubio posset idem Jordanus velle manere suam obligationem postquam Archidiaconatus quomodoconque in aliam personam transfuerit, quia non prohibetur quis fiduciebere pro alio, & obligare se pro re aliena vi decimum fuisse in via Præfessina & Senens. pensionis 10. Januarij 1558 coram Quiruga, referunt & eam leguntur Paris. de resignat. lib. 1. qu. 8. num. p. 16. & 17. Gatz. de beneficiis. 1. c. 5. n. 180.

Et ita vtraque parte informante, &c.

DECISIO XLIV.

Sacra Rot. e Romane coram R.P.D. Cet.

Vercellen. Decimaru[m].

Luna 15. Januarij 1646.

§. 1. **S**tandum esse in decisis sub die 3. Novembri sprateriti, Domini responderunt, cum nequit dubitari, Capitulum in exactione decimaru[m] in territorio Oppidi Cassinatum statutæ habere intentionem fundatam in sententia antiquissima anni 1464. Iata ad sui fauorem super huicmodi solutione contra Communitatem, & homines dicti Oppidi, & confirmata per tres alias sententias Rotaes, quas effectum fortis fuisse, offendunt depositiones teñium, locationes de huicmodi decimis cum subsequita exactione, & propria confessio earundem Monialium summavere. 43. & 5. Quæ sententia, cum sitmet statutu, affect etiam Moniales, licet ibidem non expressas ut fuit probatum in decisione, quæ reuidetur. *Capitulum enim.*

2. Nec obstat visa fuerunt Dominis priuilegia de nouo adducta, & quibus sit tota vis ab Informantibus pro Monialibus, Priuilegium enim Bonafaci VII. (ut omnia examinentur) datum in eum Samm. n. 1. per quod dd. Moniales à solutione huicmodi decimaru[m] prætenduntur exempta, licet continet derogationem quarumcumque Constitutionum Apologeticorum, & legum Imperialium, cum clausula generali, *Quibuscumque. Attamen non continet derogationem Concilij Lateran. in cap. super de decim. quod specificam, & expressam requirit, nec in generalissimum comprehenditur, ut probat Archid. in c. 1. n. 2. ver. vel dic. Planius, de confis. in 6. Mohed. dec. 7. n. 2. de loca. Rot. in Toler. decimaru[m] 46. Novembri 1606. coram Iulio n. 2. polt. Marches de Commiss. part. 1. fol. 596. in Vrbinate. decimaru[m] 25. Junij 1618. coram sanctissimo D. N. polt Tambur. de iur. Abbas. dec. 95. n. 4. coram bon. mem. Coccino decisi. 269. n. 1. in recens. dec. 341. n. 2. part. 1. decisi. 229. n. 1. part. 2. & decisi. 103. num. pariter 2. part. 7. & in Hispalen. decimaru[m] 27. Iunij 1664. coram R.P.D. meo Corrado.*

3. Priuilegium vero Gregorij XI. in Bull. tom. i. interclusum.